S.V. Apte, English-Sanskrit Dictionary -- 3rd ed. Pune 1920

I am well r. ed' अये सम्यगनुबोधितोस्मि (S. 1). **-er,** *s.* उद्बोधकः, अनुबोधकः.

Reminiscence, *s.* स्मृति *f.*, स्मरणं; *See* **Memory.**

Remiss, *a.* अनवधान, असावधान, प्रमत्त, निरपेक्ष, उपेक्षक, मंदादर, शिथिलोद्यम; 'to be r.' प्रमद् 4 P (with abl.). **-ly,** *adv.* अनवधानेन, उपेक्षया, निरपेक्षं, प्रमादेन. **-ness,** *s.* अनवधानं, उपेक्षा, निरपे(वे)क्षा, प्रमादः, शैथिल्यं.

Remit, *v. t.* प्र-हि 5 P, प्रेष् c., प्रति-ऋ c. (अर्पयति); संचर् c., संक्रम् c. **2** शिथिलीकृ 8 U, मुच् 6 P, वि-उत्-सृज् 6 P, त्यज् 1 P, विरम् 1 P, निवृत् 1 A, (with abl.). **3** क्षम् 1 A, निवृत् c., मुच्, अवसृज्, त्यज्. **4** प्र-उप-शम् c., (शमयति), लघूकृ, न्यूनीकृ. **-***v. i.* प्र-उप-शम् 4 P, शिथिलीभू 1 P, विरम्. **-tance,** *s.* प्रेषणं, संक्रामणं; प्रेषितधनसंख्या. **-tent,** *a.* संतत, अविसर्गिन्. **-ting,** *a.* विरत, विसर्गिन्, शिथिलित. **-Remission,** *s.* शैथिल्यं, प्र-उप-शमः-शांति *f.*, विरामः. **2** मोचनं, मुक्ति *f.*, निस्तारः, उद्धारः. **3** मार्जनं, क्षमा, विच्छेदः, निवृत्ति *f.*, उत्सर्गः.

Remnant, *s.* अव-,शेषः-षं; *See* **Remainder.**

Remonstrate, *v. i.* (With) निवारणार्थं उपदिश् 6 P, निवारयितुं यत् 1 A, प्रत्यादिश् प्रत्या-ख्या 2 P; *See* **Dissuade.** **-Remonstrance,** *s.* प्रत्यादेशः, प्रबोधवचनं, निवारणोपदेशः, निवर्तनं.

Remorse, *s.* अनुतापः, अनुशयः, अनुशोकः, पश्चात्तापः. **-ful,** *a.* अनुतप्त, अनुशयार्त; *See* **Repentance,** &c. **-less,** *s.* कठिन, निर्दय; *See* **Cruel.**

Remote, *a.* दूर, दूरस्थ, दूरवर्तिन्, असन्निहित, विप्रकृष्ट; *See* **Distant.** **-ly,** *adv.* दूरं, विप्रकृष्टं; 'he is r. connected with me' स मम विप्रकृष्टः बंधुः. **-ness,** *s.* विप्रकर्षः, असन्निकर्षः, दूरता.

Remount, *s.* अश्रांतः अश्वः. **-***v. i.* अश्वं पुनर् आरुह् 1 P.

Remove, *v. t.* स्थानांतरं नी 1 P or गम् c., अप-सृ c., वि-, चल् c. **2** दूरीकृ 8 U, निर्वस् c., निष्कस् c., अप-निः-उत्-सृ c., बहिष्कृ; (from office) प्र-, भ्रंश् c., च्यु c.; *See* **Dismiss, Discharge.** (of things) अपनी, विनुद् c., अपहृ 1 P, अप-अव-कृष् 1 P, अप-अपा-नुद् 6 P or c., अप-व्यप-ऊह् 1 U, निर्-अप-अस् 4 U, निराकृ, अपाकृ, उच्छिद् 7 P, वि-नश् c., प्रतिकृ, खंड् 10, वि-प्रति हन् 2 P, भंज् 7 P, निर्-अव-धू 5, 9 U, 6 P. **-***v. i.* स्थानांतरं गम् 1 P or या-2 P; अपसृ 1 P, अपगम्-या. **-***s.* पुरुषः (in geneology) 'separated by one r. from the creator' सष्टुरेकांतरं (द्वंद्वं) (S. 7). **2** पदं, पदवी, क्रमः. **3** अपगमः, अपसरणं, &c.; *See* below. **-al,** *s.* अपनयनं, उत्सारणं, दूरीकरणं, विचालनं, स्थानांतरीकरणं. **2** अपसरः-रणं, अपयानं, अपगमः-गमनं, स्थानांतरं, स्थलभेदः. **3** निरासः, निराकरणं, प्रभ्रंशनं, अप-परि-हारः-हरणं, उच्छेदः, विनाशः-शनं, अपनोदः, अपोहः, प्रतिघातः, प्रति(ती)कारः, खंडनं, भंगः &c. **-er,** *s.* अपनेतृ *m.*, अपहर्ता, नाशकः, उच्छेत्ता; gen. ex. by हारः, हारी, अपहः, हा, घ्नः, अंतकः in comp., also हृत, नुद् in comp.; 'r. of darkness' तमोनुत्, तमोहृत्, तमश्छिद् &c.

Remunerate, *v. t.* मूल्यं-वेतनं-प्रतिफलं दा 3 U; *See* **Recompense, Reward.** **-ion,** *s.* मूल्यं, वेतनं, प्रतिफलं, पारितोषिकं.

Renaissance, *s.* (विद्यायाः) पुनरुज्जीवनं.

Rencounter, *s.* संमर्दः, द्वंद्वं, संघट्टः, अभिघातः; *See* **Battle, Collision.**

Rend, *v. t.* दृ 9 P or c., भिद् 7 P, छिद् 7 P, व्यध् 4 P, विश् 9 P; वि-उद्-दल् c. (दलयति), खंड् 10; *See* **Tear,** 'heart-r. ing' हृदयस्पृश्, हृदिस्पृश्, हृदयमर्मच्छिद्. **-er,** *s.* विदारकः, भेदकः. **-ing,** *s.* विदारणं, भिदा, स्फुटनं, भेदः, भंगः. **-Rent,** *a.* विदीर्ण,स्फुटित, भिन्न &c. **-***s.* छिद्रं, रंध्रं, भेदः, विदरः, स्फुटनं, भिदा, भंगः.

Render, *v. t.* प्रति-दा 3 U, प्रति-ऋ c. (अर्पयति), प्रति-पद् c., निर्यत् c. **2** दा, कृ 8 U, उपकल्प् c. **3** जन् c., उत्पद् c., कृ; by the causal of roots; 'r. help' साहाय्यं कृ or दा; 'to r. proud' दृप् c.; 'r. unfriendly' विकृ c., &c. विरंज् c. **4** **Translate,** q. v.

Rendezvous, *s.* समागम-संकेत-स्थानं, संकेत गृहं-स्थलं.

Renegade, *s.* धर्मभ्रष्टः, पतितः, पाखंडः, स्वधर्म-स्वपक्ष-त्यागिन् *m.*

Renew *v. t.* नवीकृ 8 U, प्रतिसमा-धा 3 U, उद्धृ 1 P, पूर्वावस्थां नी 1 P or प्रापृ c. or गम् c. **2** पुनः कृ; gen. ex. by पुनः आरभ् 1 A with other words; 'r. s studies' पुनः अध्ययनं प्रारभते; 'they r. ed hostilities पुनः वैरं प्रारेभिरे. **-al** *s.* नवीकरणं, पूर्ववत्करणं, प्रतिसमाधानं, उद्धारः, पुनः करणं, पुनः प्रारंभः.

Renounce, *v. t.* न स्वीकृ or अंगीकृ 8 U, प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्यादिश् 6 P, प्रत्याचक्ष् 2 A; *See* **Refuse. 2** त्यज् 1 P, अपास् 4 U, वि-उत्-सृज् 6 P, हा 3 P; *See* **Abandon,** 'to r. the world' संन्यस्, सर्वसंगं परित्यज्. **-Renunciation,** *s.* प्रत्यादेशः, प्रत्याख्यानं, परित्यागः, उत्सर्गः, परिहारः; 'r. of the world' संन्यासः, सर्वसंगपरित्यागः.

Institute of Indology & Tamil Studies Cologne University Germany 9/1/2007